

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Iurie Bejenaru, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de lichidatorul Societății pe Acțiuni „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului, Popaz Vera, în cauza intentată la cererea administratorului insolabilității Societății pe Acțiuni „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”, Alexei Macovețchi, împotriva terțului poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company” privind validarea popririi,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016, prin care a fost respinsă cererea de validare a popririi,

CONSTATĂ:

La 27.01.2015, debitorul SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” în proces de insolabilitate, în persoana administratorului insolabilității Alexei Macovețchi, s-a adresat în instanța de insolabilitate cu o cerere privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Inter Trade Investment Company” a datoriei în sumă de 253 865,20 lei, solicitând în temeiul art. 126 al Legii insolabilității, admiterea cererii, validarea popririi cu încasarea de la terțul poprit SRL „Inter Trade Investment Company” în beneficiul debitorului insolabil SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” a datoriei în mărime de 253 865,20 lei.

În motivarea cererii debitorul a indicat că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2014, a fost intentată procedura de insolabilitate față de SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”.

Menționează că, potrivit contractului de prestare a serviciilor de depozitare nr. 6 din 16.01.2014, SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” s-a obligat să presteze servicii de depozitare a producției terțului poprit SRL „Inter Trade Investment Company”, iar ultimul să achite serviciile.

Mai indică debitorul SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” că, și-a îndeplinit pe deplin obligațiile sale contractuale, iar SRL „Inter Trade Investment Company” nu a achitat deplin serviciile.

Astfel, restanța terțului poprit față de SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” constituie suma de 253 865,20 lei.

Susține debitorul că, la 15.12.2014, în adresa terțului poprit a fost expediată o somație, care a fost recepționată la 29.12.2014, însă care a rămas fără răspuns.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2015, a fost admisă

cererea înaintată de SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” privind validarea popririi de la terțul poprit SRL „Inter Trade Investment Company”, cu validarea popririi în sumă de 253 865,20 lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 mai 2015, s-a admis recursul declarat de SRL „Inter Trade Investment Company”, s-a casat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2015, în pricina la cererea înaintată de SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Inter Trade Investment Company” a sumei de 253 865,20 lei, cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

Rejudecând cauza, la 07 iulie 2016, Curtea de Apel Chișinău a adoptat hotărârea prin care a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de administratorului insolvenței SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”, Alexei Macovețchi, împotriva terțului poprit SRL „Inter Trade Investment Company” privind validarea popririi, fiind dispusă desființarea popririi.

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolvență a invocat prevederile art. 5 alin. (2), 126 alin. (1), (9)-(11) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, art. 534 Cod civil, menționând că din probele administrate la dosar, rezultă că terțul poprit nu are datorii față de debitor.

Considerând ilegală hotărârea instanței de insolvență, la 14.07.2016 și 08.09.2016, SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de validare a popririi.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond și au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material.

În speță, recurenta a menționat că instanța de insolvență nu a apreciat faptul că obligațiile între părți au fost stabilite în baza contractului nr. 6 din 16.01.2014 de prestare a serviciilor de depozitare, ci eronat a susținut ideea că actele în baza cărora se solicită validarea popririi sunt unilaterale.

La fel a menționat că scrisoarea de garanție din 30.04.2014 nu produce efecte juridice, deoarece nu îmbracă forma cerută de lege.

La 07.10.2016, avocatul Inna Soțchi în interesele SRL „Inter Trade Investment Company”, a depus referință pe marginea recursului declarat, prin care și-a manifestat dezacordul cu argumentele acestuia și a solicitat respingerea lui.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva hotărârii date în instanța de fond și verificând, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea hotărârii atacate, Colegiul conchide că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, pornind de la următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o hotărâre nouă.

În conformitate cu art. 239 - 240 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. La adoptarea hotărârii, instanța judecătorească, în limitele pretențiilor invocate, apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul

raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În acest sens, Colegiul atenționează că norma de drept indicată impune instanței de judecată exigențe privind studierea minuțioasă a situației de fapt a chestiunii supuse judecării și încadrarea corectă de drept.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Analizând materialele cauzei în raport cu criticile formulate în recurs, Colegiul conchide că, hotărârea recurată a fost adoptată cu constatarea eronată a circumstanțelor cauzei și în consecință - aplicarea eronată a legii.

Potrivit art. 126 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urmă le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

(2) Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

(8) Terțul poprit nu va putea face contestație împotriva popririi. El își va formula apărările în instanța de insolvență, care validează poprirea.

(9) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

(10) Instanța de insolvență îi va cita pe administratorul insolvenței/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului urmăritor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărârea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

(11) Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Pornind de la prevederile legale evocate, Colegiul constată că sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești care sunt datorate debitorului în temeiul unor raporturi juridice existente.

În acest sens, instanța de recurs reține că, între SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” și SRL „Inter Trade Investment Company” au existat relații contractuale de prestare a serviciilor de depozitare în baza contractului nr. 6 din 16.01.2014 (f.d. 4-5).

Debitorul a susținut că SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” și-a îndeplinit pe deplin obligațiile sale contractuale, iar terțul poprit SRL „Inter Trade Investment Company” nu a achitat pe deplin serviciile prestate, restanța constituind suma de 253 865,20 lei.

Astfel, susține că, la 15.12.2014, în adresa terțului poprit a fost expediată o somație, care a fost recepționată la 29.12.2014, însă care a rămas fără răspuns, ulterior SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” sesizând instanța de insolabilitate în vederea validării poririi și încasării de la terțul poprit SRL „Inter Trade Investment Company” a sumei de 253 865,20 lei.

Instanța de insolabilitate a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de administratorului insolabilității SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”, Alexei Macovețchi, împotriva terțului poprit SRL „Inter Trade Investment Company” privind validarea popririi, fiind dispusă desființarea popririi, reținând că din probele administrate la dosar, rezultă că terțul poprit nu are datorii față de debitor.

Colegiul consideră ilegală această soluție, deoarece rezultă din aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei și, în consecință, aplicarea eronată a cadrului legal, pornind de la următoarele.

Așa cum s-a constatat supra, la 16.01.2014, între SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” și SRL „Inter Trade Investment Company”, a fost încheiat contractul nr. 6 de prestare a serviciilor de depozitare (f.d. 4-5).

În baza acestui contract, SRL „Inter Trade Investment Company” a transmis spre păstrare SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” producție agricolă, prețul serviciilor de depozitare constituind 451 729,87 lei.

Colegiul constată cu certitudine că suma serviciilor prestate de debitor în adresa terțului poprit de 451 729,87 lei, se probează incontestabil prin facturile fiscale FU5316264 din 31.01.2014, FU5316379 din 28.02.2014, FU 5316407 din 31.03.2014 și FU5316431 din 30.04.2016 (f.d. 6, 7, 9 și 11).

În acest sens, instanța de recurs apreciază critic concluzia instanței de insolabilitate cum că actele în baza cărora se solicită validarea popririi nu pot fi reținute ca probe concludente și pertinente care să confirme existența datoriei, deoarece sunt întocmite unilateral de debitor pe care terțul poprit nu le-a confirmat prin aplicarea ștampilei și semnăturii.

În context, Colegiul menționează că potrivit prevederilor pct. 4 din Anexa nr. 2 la HG nr. 294 din 17 martie 1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406-II din 23 decembrie 1997, Instrucțiunea privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor, la livrarea serviciilor, semnătura și aplicarea ștampilei beneficiarului (la caz: SRL „Inter Trade Investment Company”) pe exemplarul facturii sau facturii fiscale a furnizorului (la caz: SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”), în baza cărora sînt înregistrate veniturile, nu este obligatorie.

Mai mult ca atât, terțul poprit niciodată nu a negat predarea producției spre păstrare, valoare serviciilor cărora a constituit anume 451 729,87 lei.

La fel, chiar și intervenienții accesorii GȚ „Istrati Elizaveta” și ÎI „Aurel Istrati”, produsele agricole ale cărora au fost transmise la păstrare de către SRL „Inter Trade Investment Company” în temeiul contractului de prestare a serviciilor de depozitare nr. 6 din 16.01.2014, au confirmat că valoarea acestor servicii a constituit 451 729,87 lei.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că aceste înscrisuri probatoare demonstrează cu certitudine prestarea serviciilor de către SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” în beneficiul SRL „Inter Trade Investment Company”, în temeiul contractului de prestare a serviciilor de depozitare nr. 6 din 16.01.2014, în valoare de 451 729,87 lei.

În același timp, materialele cauzei denotă faptul că, ulterior, prin acțiunile executorului judecătoresc Vînaga Corneliu din 30.04.2014, s-a constatat că de fapt produsele agricole transmise la păstrare de către SRL „Inter Trade Investment Company”, aparțin GȚ „Istrati Elizaveta” și ÎI „Aurel Istrati” (f.d. 19-20).

Tot la acea dată, conducătorii proprietarilor produselor agricole (GȚ „Istrati Elizaveta” și ÎI „Aurel Istrati”), au întocmit o scrisoare de garanție adresată SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”, prin care garantau achitarea datoriei SRL „Inter Trade Investment Company” față de debitor în valoare de 451 729,87 lei, formată de la 16.01.2014 și până la 30.04.2014 (f.d. 33).

Totodată, la 30.04.2014 au fost încheiate contracte de prestare a serviciilor de depozitare cu GȚ „Istrati Elizaveta” și ÎI „Aurel Istrati” (f.d. 129, 151).

În acest sens, Colegiul apreciază critic afirmațiile terțului poprit cum că datoria pentru păstrarea produselor agricole trebuie să fie achitată de către GȚ „Istrati Elizaveta” și ÎI „Aurel Istrati”, deoarece bunurile sunt ale lor, iar ei au garantat pentru achitarea serviciilor, fapt reținut și de către instanța de insolvență.

Or, debitorul solicită încasarea datoriei contractuale de la partea care și-a asumat această obligație prin contract.

Astfel, deși GȚ „Istrati Elizaveta” și ÎI „Aurel Istrati” au garantat pentru stingerea datoriei SRL „Inter Trade Investment Company” față de debitor în valoare de 451 729,87 lei, formată de la 16.01.2014 și până la 30.04.2014, doar o parte din aceasta a fost achitată.

În speță, la 21.08.2014, între SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” (partea 1), SRL „Inter Trade Investment Company” (partea 2) și ÎI „Aurel Istrati” (partea 3), a fost încheiat acordul nr. 87, care conținea următoarele prevederi:

1. Creanța părții 2 față de partea 1, creată în temeiul contractului de depozitare nr. 6 din 16.01.2014, față de producția părții 3 este de 197 864,67 lei;
2. Partea 3 în contul achitării creanței menționate în pct. 1 a prezentului acord va transmite părții 1 porumb, la prețul de 1,84 lei pentru 1 kg, în cantitatea necesară acoperii complete a datoriei;
3. Partea 2 nu va avea pretenții față de partea 3 pentru acoperirea creanței menționate la pct. 1 a prezentului acord;
4. Partea 1 nu va avea pretenții față de partea 2 pentru creanțele indicate la pct. 1 a prezentului acord;
5. Părțile declară că creanța indicată la pct. 1 este suma tuturor creanțelor față de producția păstrată de partea 1, la solicitarea părții 2 în interesul părții 3;
6. Fiecare parte confirmă capacitatea de a semna prezentul acord și declară că este în cunoștință de cauză cu privire la efectele semnării;
7. Prezentul acord este întocmit în limba de stat în trei exemplare cu aceeași putere juridică, câte unul pentru fiecare parte contractantă;
8. Prezentul acord intră în vigoare din momentul semnării (f.d. 18).

Ulterior, în baza acestui acord, prin prin factura WB 1690693 din 21.08.2014,

Îl „Aurel Istratii” a livrat către SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”, porumb în cantitate de 107 535,147 kg în sumă de 197 864,67 lei (f.d. 161).

În această ordine de idei, Colegiul conchide că întemeiat debitorul a calculat suma datoriei nestinse de către SRL „Inter Trade Investment Company” pentru serviciile de depozitare în mărime de 253 865,20 lei (451 729,87-197 864,67).

În contextul dat, instanța de recurs ține să menționeze că un aspect determinant în justa soluționare a litigiului, este aprecierea acordul evocat supra nr. 87 din 21.08.2014.

Or, deși instanța de insolvabilitate la fel l-a reținut că probă determinantă în probarea lipsei datoriei SRL „Inter Trade Investment Company” față de SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”, Colegiul constată că l-a apreciat eronat și tendențios.

Astfel, după cum s-a reținut supra, datoria inițială pentru serviciile de depozitare prestate de debitor în favoarea terțului poprit, au constituit 451 729,87 lei. Ulterior, la 30.04.2014, s-a constatat că produsele agricole predate la păstrare de către SRL „Inter Trade Investment Company”, aparțin GȚ „Istrati Elizaveta” și Îl „Aurel Istrati” și tot la acea dată s-au încheiat contracte de depozitare cu acești proprietari.

Însă, datorită faptului că terțul poprit nu și-a onorat obligația de plată pentru perioada 16.01.2014-30.04.2014, care constituia 451 729,87 lei, prin acordul nr. 87 din 21.08.2014, Îl „Aurel Istrati” și-a asumat obligația de a stinge datoria SRL „Inter Trade Investment Company” față de SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău”, **față de producția sa**, care a fost apreciată în mărime de 197 864,67 lei, prin transmiterea porumbului la preț de 1,84 lei pentru un kg în cantitatea necesară stingerii acestei datorii.

Acest fapt rezultă și din prevederile pct. 5 din acord, care expres stipulează că părțile declară că creanța indicată la pct. 1 (197 864,67 lei) este suma tuturor creanțelor față de producția păstrată de partea 1, la solicitarea părții 2 **în interesul părții 3**.

Prin urmare, contrar concluziei instanței de insolvabilitate, acordul dat probează stingerea datoriei în mărime de 197 864,67 lei din totalul de 451 729,87 lei, doar pentru producția care aparține Îl „Aurel Istrati” (640 670 kg porumb și 39 860 kg grâu (f.d. 147-149, 151), iar pentru producția ce aparține GȚ „Istrati Elizaveta” (678 810 kg porumb, 10 000 kg grâu și 7 960 kg floarea soarelui), însă transmisă la păstrare de SRL „Inter Trade Investment Company” în temeiul contractului nr. 6 din 16.01.2014, așa și nu au fost achitate serviciile de depozitare.

Referitor la scrisoarea de garanție întocmită de GȚ „Istrati Elizaveta” și Îl „Aurel Istrati” la 30.04.2014, Colegiul constată că aceasta nu produce efecte juridice.

Potrivit prevederilor art. 634 Cod civil, garanția debitorului constă în obligația lui la o prestație necondiționată sau la o prestație depășind obiectul propriu-zis al contractului.

Conform art. 635 Cod civil, acceptarea unei garanții produce efecte dacă nu contravine dispozițiilor legale și dacă debitorul nu se obligă în mod exagerat.

Astfel, deși instanța de insolvabilitate invocă prevederile art. 365 Cod civil, l-e interpretează în mod eronat, or, garanția nu vine din partea debitorului contractual SRL „Inter Trade Investment Company”, nu este convențională și nici nu întrunește condițiile de valabilitate a actului juridic.

În această ordine de idei, Colegiul conchide cu certitudine că SRL „Inter Trade Investment Company” are o datorie contractuală față de SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” pentru depozitarea produselor agricole în temeiul contractului de prestare a serviciilor de depozitare nr. 6 din 16.01.2014, în mărime de 253 865,20 lei.

Deci, Colegiul conchide că debitorul a prezentat probe suficiente în confirmarea faptului că terțul poprit îi datorează 253 865,20 lei, conform prevederilor art. 126 alin. (11) al Legii insolvenței.

În acest sens, instanța de recurs constată temeinicia cerinței lichidatorului SA „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” împotriva terțului poprit SRL „Inter Trade Investment Company” privind validarea popririi.

În circumstanțele descrise, Colegiul conchide că prima instanță neîntemeiat a respins cererea de validare.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost stabilite eronat de către prima instanță, iar normele de drept material au fost interpretate și aplicate eronat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre prin care va decide validarea popririi și încasarea datoriei.

Ținând cont de cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de lichidatorul Societății pe Acțiuni „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului, Popaz Vera.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 și se adoptă o nouă hotărâre după cum urmează.

Se admite cererea debitorului Societatea pe Acțiuni „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” în proces de insolvență, în persoana administratorului insolvenței Alexei Macovețchi, privind validarea popririi și încasarea de la terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company” a datoriei în sumă de 253 865,20 lei.

Se validează poprirea și se încasează de la terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Inter Trade Investment Company” în beneficiul Societății pe Acțiuni „Combinatul de produse cerealiere din Chișinău” în procedura falimentului datoria în mărime de 253 865,20 (două sute cincizeci și trei mii opt sute șaiszeci și cinci) lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Iuliana Oprea